

ACTIVITATS

TESIS

GRUPS DE RECERCA

ENTREVISTES

AVENÇOS

A FONS

SOCIOLOGIA

02/2015 - Composició social de les titulacions i acompliment de les expectatives dels estudiants

L'expansió del sistema universitari català ha donat lloc a una ampliació dels estudiants amb orígens socials relativament més baixos. Tanmateix, tal i com podríem esperar, les característiques de l'accés d'aquest col·lectiu no són les mateixes que les de la resta de joves universitaris, tant en termes quantitatius, com en el biaix cap a determinades titulacions i en les condicions de vida sota les que realitzen els seus estudis. En aquesta recerca ens aturem a indagar sobre les eleccions de carrera que fan els estudiants universitaris i les condicions sota les que avancen en els seus estudis en funció del seu origen social.

Referències

Troiano, H.; Elias, M. *University access and after: explaining the social composition of degree programmes and the contrasting expectations of students*. *Higher Education* 67(5): 637-654. 2014. doi: 10.1007/s10734-013-9670-4.

Els fills i filles de famílies de classe treballadora accedeixen en menor proporció a la universitat que els d'altres classes socials. Al llarg dels anys n'ha crescut el nombre relatiu, però les condicions en què estudien i les seves trajectòries són lleugerament diferents de les que afecten els estudiants procedents de classes mitjanes i altes.

El nostre estudi centra l'atenció en copsar les especificitats del col·lectiu d'estudiants de famílies de classe treballadora en tres grans àmbits: en primer lloc, els criteris que afecten la decisió d'accedir o no a la universitat i la tria de titulació que fan els futurs estudiants; com a resultat agregat, examinem la composició social de diverses titulacions; i, finalment, contrastem l'acompliment o no de les expectatives que els estudiants havien mostrat en triar inicialment les titulacions que cursen.

L'enquesta sobre la que es realitza aquesta anàlisi es va passar entre el 2010 i el 2011 a estudiants de tercer curs. És a dir, cap a meitat dels estudis per als de llicenciatura i enginyeries superiors i l'últim any per als de diplomatures i enginyeries tècniques. Les titulacions triades van ser un total de 10, de les cinc àrees de coneixement, unes amb orientació més professionalitzadora que altres, i de les quatre universitats públiques de la regió metropolitana de Barcelona. El total d'individus de la mostra és de 857 estudiants.

Pel que fa a l'accés i la composició social, s'observa un procés d'autoselecció entre els estudiants segons el seu origen social per cursar determinades titulacions. D'una banda, això és degut als requeriments acadèmics d'accés, ja que la nota mitjana del conjunt d'estudiants de classe treballadora és més baixa que la de la resta, així que es manifesten les conseqüències de les desigualtats en el rendiment escolar anterior. D'altra banda, quan prenen decisions sobre la continuïtat d'estudis i l'elecció de carrera, els estudiants de classe treballadora intenten minimitzar el risc vinculat a les condicions econòmiques adverses mitjançant la tria de titulacions que són més fàcils de finalitzar –perquè són carreres més curtes–, més barates, o bé amb perfils professionals clars. Però les diferències –almenys abans de la pujada de taxes universitàries i de l'impacte més dur de la crisi econòmica– no van més enllà, ja que, malgrat que amb mitjana de notes més baixa, es continuen matriculant a les titulacions a les que poden accedir.

Durant la carrera, els estudiants de famílies de classe treballadora s'assemblen força a la resta, tot i que es continua veient un cert biaix de les preferències cap a la formació per a la professionalització i graus d'estrès més elevats en relació a les qüestions de finançament dels estudis i manutenció. Alguns indicadors d'exemple per a la primera tendència serien l'apreciació sobre una millor inserció des de les seves titulacions, o la previsió de no continuar estudiant més que postgraus professionals especialitzats un cop acabats els estudis. Per les qüestions relacionades amb el finançament, podem assenyal·lar uns percentatges majors de combinació d'estudis i treball, o de necessitat de treballar "per viure", o també de sentiment de deute cap als progenitors en cas que aquests els financin els estudis.

Finalment, cal remarcar el fet que les promocions estudiades són les últimes dels plans d'estudis anteriors a la reforma de Bolonya i, també, anteriors a la política d'increment de taxes universitàries. Tant el fet que les titulacions de tres anys hagin desaparegut, com la pujada dels preus de matrícula, han pogut causar canvis importants en la presa de decisions dels estudiants preuniversitaris com també en les característiques associades al pas dels estudiants per la universitat.

Helena Troiano Gomà
Departament de Sociologia

Helena.Troiano@uab.cat

AVENÇOS

Factors que influeixen en la durada de les afiliacions sindicals

A Espanya, on els treballadors no necessiten estar afiliats per obtenir els beneficis de la negociació col·lectiva, un dels principals problemes que afecten els sindicats és la retenció dels seus afiliats. Un estudi ha dut a terme una anàlisi de supervivència per a CCOO, i ha observat una pluralitat de situacions, així com un augment en la intensitat de l'afiliació de breu durada.

[+]

TESIS

Universitat i mercat de treball a Catalunya

Una tesi doctoral sobre la inserció laboral dels titulats a les universitats públiques catalanes confirma l'impacte de la crisi econòmica en el percentatge d'ocupació. La titulació estudiada i el treball durant els estudis influeixen en les característiques ocupacionals, mentre que es va observar una baixa influència de factors com l'edat, el sexe i l'origen social.

[+]

AVENÇOS

La inserció laboral dels exreclusos

Els resultats d'una investigació sobre l'efectivitat dels programes de formació ocupacional i de treball en tallers amb persones recloses en centres penitenciaris de Catalunya de cara a la seva reinserció laboral i social mostren, entre d'altres aspectes, que contribueixen a la reinserció, però sobretot per raons que van més enllà dels seus continguts.

[+]

AVENÇOS

Un sistema informàtic simula la conducta evasora d'impostos

A l'estudi de les causes que porten els contribuents a evadir impostos s'han incorporat mecanismes explicatius provinents de disciplines com la sociologia. Un grup d'investigadors ha desenvolupat un model de simulació informàtic que permet estudiar les conductes dels contribuents, analitzar els factors que els mouen al frau fiscal i proposar mesures per reduir-lo.

[+]

